ECLI:LV:RIRT:2020:1009.C33245820.3.S

Civillieta Nr.C33245820
Lietas arhīva Nr.C-2458-20/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2020.gada 9.oktobrī

Rīgas rajona tiesa,
tiesnese Kristiāna Grosfogele,
tiesas sēdes sekretāre Kristiāna Voliņeca,
piedaloties prasītājas pārstāvim zvērinātam advokātam Elvijam Vēberam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu If P&C Insurance AS Latvijas filiāles prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] If P&C Insurance AS Latvijas filiāle 2020.gada 17.janvārī cēla tiesā prasību pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] /pers. B/ 2016.gada 2.jūlijā pulksten 23.47, vadot atbildētājai piederošo transportlīdzekli *DAF 400* V13 autoceļa Rīga–Tīraine–Jaunolaine 4.kilometrā uzbrauca stāvošam transportlīdzeklim *BMW 316*, kas, savukārt, trieciena rezultātā uzbrauca priekšā stāvošajam transportlīdzeklim *Mercedes Benz E270*.

Atbilstoši ekspertu veiktajiem zaudējumu aprēķiniem ceļu satiksmes negadījuma rezultātā automašīnas *BMW 316* remonta izmaksas bija 8838,63 *euro*, bet automašīnas *Mercedes Benz E270* remonta izmaksas – 3685,18 *euro*, līdz ar to, salīdzinot to pirmsavārijas vērtību ar atlieku vērtību, remonta veikšana nebija ekonomiski pamatota un transportlīdzekļi tika atzīti par bojāgājušiem.

[1.2] Tā kā notikuma brīdī atbildētājas kā transportlīdzekļa *DAF 400* īpašnieces civiltiesiskā atbildība bija apdrošināta, prasītāja 2016.gada 2.augustā izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 5000 *euro* apmērā transportlīdzekļa *BMW 318* īpašniecei SIA "Vita Credit", bet 2016.gada 28.jūlijā apdrošināšanas atlīdzība 3600 *euro* apmērā izmaksāta transportlīdzekļa *Mercedes Benz E270* īpašniecei AS "Mogo". Tāpat arī atlīdzība 60,50 *euro* apmērā izmaksāta /pers. E/ par automašīnas *Mercedes Benz E270* transportēšanu no ceļu satiksmes negadījuma vietas.

Tādējādi kopējie zaudējumi, kas prasītājai radušies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, ir 8660,50 *euro*.

[1.3] Veicot transportlīdzekļa *DAF 400* pārbaudi, prasītāja konstatēja, ka tam nav veikta tehniskā apskate trīs gadus, turklāt 2013.gada 9.maijā, kad tā veikta pēdējo reizi, tika konstatēti tādi defekti, kas var ietekmēt apkārtējo vidi vai satiksmes drošību. Šobrīd automašīna ir izslēgta no reģistra.

Tā kā atkārtota tehniskā apskate nav veikta un konstatētie trūkumi nav novērsti, secināms, ka negadījuma brīdī transportlīdzeklis *DAF 400* ceļu satiksmē piedalījās neatļauti, secīgi pastāv pamats piedzīt prasītājai radušos zaudējumus no atbildētājas kā transportlīdzekļa īpašnieces regresa kārtībā.

Lai gan prasītāja nosūtīja atbildētājai pretenziju par zaudējumu atlīdzināšanu un pirmstiesas brīdinājumu, atbilde netika saņemta.

[1.4] Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta pirmās daļas 2.punkta d) apakšpunktu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus 8660,50 *euro*, tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no neatmaksātās zaudējumu summas.

[2] Tiesā 2020.gada 27.februārī saņemts /pers. A/ rakstveida paskaidrojums, kurā atbildētāja prasību neatzīst, norādot, ka transportlīdzeklis *DAF 400* pieder viņai tikai formāli. Tādējādi atbildētāja automašīnu nodeva /pers. F/, kurš savukārt to nodeva ceļu satiksmes negadījumā iesaistītajai personai /pers. B/.

[3] Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem.

Papildus norādīja, ka Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums paredz apdrošinātāja tiesības vērst regresa prasību pret personu, kas ir vainojama rupja pārkāpuma izdarīšanā. Tā kā likumā tieši noteiks, ka tehniskās apskates neiziešana ir viens no pamatiem regresa prasības celšanai, turklāt no administratīvās pārkāpumu lietas materiāliem izriet cēloniskais sakars starp transportlīdzekļa, kuram tika noteikts aizliegums piedalīties ceļa satiksmē, slikto tehnisko stāvokli un ceļu satiksmes negadījumu, secināms, ka pastāv pamats celt šādu prasību pret atbildētāju.

Zaudējumu summu, kas izmaksāta apdrošināšanas pieteikuma iesniedzējiem, veido starpība starp transportlīdzekļa sākotnējo vērtību un atlieku vērtību.

Vienlaikus norādīja, ka advokāta rēķinā ir pārrakstīšanās kļūda, tomēr par tās attiecināmību uz izskatāmo lietu var pārliecināties, ņemot vērā, ka advokāta atlīdzības neto vērtība atbilst 10% no prasības summas.

[4] Atbildētāja uz tiesas sēdi nav ieradusies, par neierašanās iemesliem tiesu nav informējusi. Atbildētājai par lietas izskatīšanas laiku un vietu tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas un 56.[1] panta pirmās daļas prasībām, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarēto dzīvesvietas adresi.

Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, tiesa atzīst par iespējamu skatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas pārstāvja paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma šādu apsvērumu dēļ.

[5.1] Atbilstoši Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes 2016.gada 5.jūlija lēmumam Nr.PC 228766 un administratīvā pārkāpuma protokolam /pers. B/ 2016.gada 2.jūlijā pulksten 23.47 vadīja transportlīdzekli *DAF*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pa ceļu V13 (vecā Jelgavas šoseja) virzienā uz Jaunolaini un 4.kilometrā uzbrauca stāvošajam transportlīdzeklim *BMW 318*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kas trieciena rezultātā uzbrauca priekšā stāvošam *Mercedes Benz*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (lietas 46.-50.lapa).

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja ir 2016.gada 2.jūlija ceļu satiksmes negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa *DAF 400*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašniece.

Minēto vienlaikus apliecina lietas materiāliem pievienotā 2019.gada 11.oktobra izziņa par ceļu satiksmes negadījumu un Ceļu Satiksmes Drošības Direkcijas (turpmāk – CSDD) Informatīvajā Sistēmā esošie dati par transportlīdzekli ar valsts reģistrāciju numuru /registracijas numurs/ (lietas 14., 16.lapa).

Tādējādi turpmāk vērtējams transportlīdzekļa īpašnieces atbildības apjoms par tai piederošās automašīnas nodarītajiem zaudējumiem ceļu satiksmes negadījumā, kā arī vērtējama zaudējumu apmēra pamatotība.

[5.2] Pienākums atlīdzināt nodarītos zaudējumus izriet no Civillikuma 1775.panta, kas nosaka pienākumu atlīdzināt katru zaudējumu, kas nav nejaušs, un Civillikuma 1779.panta par pienākumu atlīdzināt zaudējumus, ko persona ar savu darbību vai bezdarbību nodarījusi.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no ievainojamības viedokļa, zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns, Saistību tiesības. I daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006., 209.lpp.*).

Tādējādi arī Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk – OCTA likums) 41.panta pirmās daļas 2.punka d) apakšpunkts noteic, ka apdrošinātājs var celt regresa prasību pret transportlīdzekļa īpašnieku, ja transportlīdzeklim nav noteiktajā kārtībā izdarīta valsts tehniskā apskate un ceļu satiksmes negadījumā nodarītajam zaudējumam ir cēlonisks sakars ar transportlīdzekļa tehnisko stāvokli.

Ņemot vērā minēto, lai konstatētu atbildētājas pienākumu veikt zaudējumu samaksu, jāizpildās šādiem priekšnoteikumiem: 1) prettiesiska bezdarbība, neveicot tehnisko apskati; 2) zaudējumu rašanās prasītājai; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem, kas radušies prasītājai, un transportlīdzekļa tehnisko stāvokli.

[5.3] Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 20.panta pirmajai daļai transportlīdzekļa īpašniekam (valdītājam, turētājam) ir pienākums darīt visu nepieciešamo, lai ceļu satiksmē netiktu izmantoti tādi viņa lietošanā esošie transportlīdzekļi, kuriem nav dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē vai uz kuriem attiecas aizliegums piedalīties ceļu satiksmē.

Ņemot vērā minēto kopsakarā ar apstākli, ka OCTA likuma 41.panta pirmā daļa paredz atbildību par tehniskās apskates neiziešanu vienīgi īpašniekam, secināms, ka likumdevējs primāri noteica pienākumu nodrošināt transportlīdzekļa tehniskā stāvokļa atbilstību likuma prasībām tieši īpašniekam, secīgi uz atbildētāju attiecināmas no šī pienākuma neveikšanas izrietošās civiltiesiskās sekas gadījumā, ja iestājas apdrošināšanas gadījums.

CSDD Informatīvajā sistēmā norādītā informācija par transportlīdzekli ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ apliecina, ka trīs gadu laikā transportlīdzeklim *DAF 400* nav veikta tehniskā apskate. Tādējādi tiesa konstatē, ka pēdējā tehniskā apskate veikta vienīgi 2013.gada 9.maijā, konstatējot dažādus būtiskus defektus, tajā skaitā bojātas vairākas nesošo elementu kniedes (skrūves), riepām vecuma dēļ radušās plaisas. Šobrīd transportlīdzeklim ir aizliegts piedalīties ceļu satiksmē (lietas 16.-18.lapa).

Šādos apstākļos tiesa konstatē atbildētājas prettiesisku bezdarbību, jo viņa nav nodrošinājusi transportlīdzekļa valsts tehniskās apskates veikšanu, lai nepieļautu tāda transportlīdzekļa lietošanu, kas rada apdraudējumu ceļa satiksmei.

[5.4] Apdrošināšanas līguma likuma 12.pants pieļauj apdrošināšanas līguma noslēgšanu, izmantojot distances saziņas līdzekļus, iepriekš paziņojot apdrošinājuma ņēmējam apdrošināšanas līguma noteikumus rakstveidā vai ar cita apdrošinājuma ņēmējam pieejama pastāvīga informācijas nesēja starpniecību.

Tādējādi apdrošināšanas līguma Nr.SSD423695 noslēgšanu starp prasītāju un transportlīdzekļa īpašnieci /pers. A/ apliecina lietas materiālos esošais OCTA standartlīgums (lietas 36.lapa).

Turklāt atbildētāja minētā līguma noslēgšanu nav apstrīdējusi.

Tā kā apdrošināšanas līgums bija spēkā no 2016.gada 28.jūnija līdz 2016.gada 28.septembrim, līgums bija spēkā esošs ceļu satiksmes negadījuma brīdī 2016.gada 2.jūlijā, līdz ar to prasītājai kā apdrošinātājai radās pienākums segt zaudējumus, ko izraisīja atbildētājai piederošais transportlīdzeklis.

[5.5] OCTA likuma 27.panta ceturtā daļa paredz, ka transportlīdzekļa vērtību pirms ceļu satiksmes negadījuma nosaka eksperts.

Tiesa konstatē, ka zaudējumu rašanās faktu apliecina 2016.gada 22.jūlija eksperta Egila Dukas slēdzieni izmaksu lietās Nr.45491576 un Nr.45491558, konstatējot, ka remonta izmaksas par transportlīdzekli *Mercedes Benz E270*, kura sākotnējā vērtība bija 4500 *euro* un atlieku vērtība – 900 *euro*, ir 3685,18 *euro*, savukārt remonta izmaksas par transportlīdzekli *BMW 318*, kura sākotnējā vērtība bija 5500 *euro* un atlieku vērtība – 500 *euro*, ir 8838,63 *euro* (lietas 19., 28.lapa). Līdz ar to *Mercedes Benz E270* vērtība samazinājās par 3600 *euro*, bet *BMW 318* – par 5000 *euro*.

OCTA likuma 26.pants un 27.panta pirmā daļa paredz iespēju izvērtēt, vai ir racionāli un ekonomiski pamatoti veikt transportlīdzekļa remontu, vai arī izdevīgākais risinājums ir tā atzīšana par bojāgājušu. Ņemot vērā, ka automašīnas *Mercedes Benz E270* remonta izmaksas pārsniedz starpību starp sākotnējo un atlikuma vērtību par 85,16 *euro*, savukārt automašīnas *BMW 318* remonta izmaksas – par 1400 *euro*, tiesa konstatē, ka izpildās likumā noteiktais kritērijs, lai atzītu remonta veikšanu par ekonomiski nepamatotu.

Ņemot vērā minēto, prasītāja bija tiesīga ar 2016.gada 2.augustā pieņemtajiem lēmumiem Nr.45491558 un Nr.45491576 atzīt transportlīdzekļus par bojāgājušiem un atbilstoši OCTA likuma 27.panta trešajai daļai izmaksāt zaudējumu atlīdzību apmērā, kas atbilst starpībai starp transportlīdzekļa vērtību pirms un pēc negadījuma. Tāpat lietas materiāliem pievienotā 2016.gada 2.jūlija kvīts Nr.245067 apliecina /pers. E/ tiesības saņemt zaudējumu atlīdzību 60,50 *euro* apmērā par *Mercedes Benz E270* transportēšanu no notikuma vietas (lietas 35.lpp).

Lietas materiāliem pievienots 2016.gada 2.augusta maksājuma uzdevums Nr.328416, kas apliecina atlīdzības samaksu par *BMW 318* 5000 *euro* apmērā, 2016.gada 28.jūlija maksājuma uzdevums Nr.327685, kas apliecina atlīdzības samaksu par *Mercedes Benz E270* 3600 *euro* apmērā, kā arī 2016.gada 28.jūlija maksājuma uzdevums Nr.327684, kas apliecina atlīdzības samaksu 60,50 *euro* apmērā par *Mercedes Benz E270* transportēšanu (lietas 39.-41.lapa).

Tādējādi tiesa atzīst par pierādītu, ka prasītājai radušies zaudējumi par ceļu satiksmes negadījuma rezultātā nodarītā kaitējuma novēršanu, ko veido apdrošināšanas atlīdzība 8660,50 *euro*.

[5.6] No lietas materiāliem redzams, ka /pers. B/ atzīts par vainīgu pēc Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa $149.^{4}$ panta četrpadsmitās daļas un $149.^{24}$ panta pirmās daļas (redakcijā, kas bija spēkā 2016.gada 2.jūlijā), pārkāpjot ceļu satiksmes noteikumus un izmantojot ceļu satiksmē tādu

transportlīdzekli, kuram noteiktajā termiņā nav veikta valsts tehniskā apskate.

No /pers. F/, kas notikuma brīdī atradās transportlīdzeklī *DAF 400*, un /pers. B/ sniegtajiem paskaidrojumiem administratīvā pārkāpuma procesā izriet, ka negadījuma iemesls bija transportlīdzekļa sliktais tehniskais stāvoklis, kura rezultātā transportlīdzeklis kļuva nevaldāms, proti, sāka vilkt automašīnu uz labo pusi (lietas 42.-45.lapa)

Tiesai nav pamata apšaubīt /pers. F/ un /pers. B/ paskaidrojumus, līdz ar to par likumsakarīgu atzīstams apstāklis, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisīja tieši transportlīdzekļa defekti, neļaujot kontrolēt transportlīdzekļa virzienu un laicīgi reaģēt, lai novērstu apdraudējumu.

Apstākļos, kad ceļu satiksmes negadījumu izraisīja tāda transportlīdzekļa tehniskais stāvoklis, kurš nemaz nevarēja piedalīties ceļa satiksmē, radot zaudējumus transportlīdzekļu *BMW 318* un *Mercedes Benz E270* īpašniekiem un papildu izdevumus par transportlīdzekļa *Mercedes Benz E270* atlikumu transportēšanu, kurus, savukārt, sedza apdrošinātāja, tiesa konstatē, ka atbilstoši OCTA likuma 41.panta pirmās daļas 2.punkta d) apakšpunktam pastāv pamats piedzīt regresa kārtībā no atbildētājas par labu prasītājai tai nodarītos zaudējumus 8660,50 *euro* apmērā, līdz ar ko prasība kā pamatota ir apmierināma pilnā apmērā.

[5.7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu sprieduma rezolutīvajā daļā norādāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās zaudējumu summas, bet nepārsniedzot tās lielumu.

[6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Pamatojoties uz minēto, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 574,86 *euro*, ko veido valsts nodeva 569,49 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 *euro*.

[7] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas arī ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzības samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktu atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 *euro* līdz 57 000 *euro*, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta ceturto daļu, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Prasītājas ar lietas vešanu saistīto izdevumu faktiskais apmērs ir 1047,92 *euro*, ko apliecina lietā iesniegtais ZAB "Elvijs Vēbers un partneri" 2019.gada 5.decembrī izrakstītais rēķins Nr.39 un paziņojums par ienākošo maksājumu (lietas 56., 73.lapa).

Civilprocesa likuma 44. panta piektajā daļā noteikts, ka tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdzības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši – lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sēžu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

Nosakot atlīdzināmo izdevumu apmēru, tiesa ņem vērā to, ka prasība nav atzīstama par sarežģītu, tā izskatīta tiesas sēdē bez atbildētājas piedalīšanās, līdz ar ko, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, tiesa atzīst, ka prasītājai atlīdzināmi izdevumi advokāta palīdzības samaksai 250 *euro* apmērā, bet daļā par minēto izdevumu piedziņu 797,92 *euro* apmērā lūgums ir noraidāms.

[8] Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumus, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums atbildētājai labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta pirmo daļu, 8.panta pirmo daļu, 92. - 97.pantu, 187.panta otro daļu, 189. - 193.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu If P&C Insurance AS Latvijas filiālei, reģistrācijas numurs 40103201449, zaudējumus 8660,50 *euro*, tiesas izdevumus 574,86 *euro* un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 250 *euro*, pavisam kopā 9485,36 *euro* (deviņi tūkstoši četri simti astoņdesmit pieci *euro*, 36 centi).

Atzīt If P&C Insurance AS Latvijas filiāles, reģistrācijas numurs 40103201449, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās zaudējumu summas 8660,50 *euro*, bet nepārsniedzot tās lielumu.

Noraidīt lūgumu daļā par izdevumu piedziņu advokāta palīdzības samaksai 797,92 *euro* apmērā.

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Samaksa If P&C Insurance AS Latvijas filiālei, reģistrācijas numurs 40103201449, veicama AS "Luminor Bank" norēķinu kontā Nr.LV85NDEA0000080320357.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese K.Grosfogele